

6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu Değişikliği Üzerine Bir İnceleme (Review on the Amendment of the Tourist Guide Profession Law No. 6326)

* Bahadır İnanç ÖZKAN^a , Ezgi BAYRAM ÖZ^a , Tuğçe ÖZOĞUL BALYALI^a

^a Van Yüzüncü Yıl University, Tourism, Faculty of Tourism, Department of Tourism Guidance, Van/Türkiye

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi: 29.10.2024

Kabul Tarihi: 16.03.2025

Anahtar Kelimeler

Turist rehberleri

Turist Rehberliği Meslek

Yasası

Kanun değişikliği teklifi

Doküman inceleme

Öz

Turist rehberleri bir turun dinamiklerini, turist davranışlarını ve izlenimlerini önemli ölçüde etkileyen kişilerdir. Bu doğrultuda profesyonel turist rehberleri turizm endüstrisinde önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla profesyonel turist rehberlerinin bir ülkenin sunduğu olanaklar, kanunlar, kurallar ve düzenlemeler ile diğer beklenen davranış kalıpları hakkında net bir anlayışa sahip olmaları gerekmektedir. Araştırmanın amacı, 6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifinin yapıldığı komisyonda milletvekilleri veya siyasetçilerin turist rehberliği mesleğini nasıl algıladıklarını tespit etmektir. Nitel araştırmalarda kullanılan doküman inceleme tekniği tercih edilmiştir. Söz konusu araştırmaya ilişkin veriler, 17/02/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Hizmetleri Başkanlığı'nın internet sitesinde yayınlanan tutanaktan elde edilmiştir. İlgili doküman incelenmiş, paylaşılan görüşlere yönelik değerlendirmeler sunulmuştur. Komisyon tutanağı incelendiğinde komisyon üyelerinin görüşlerinden oluşturulan temalar “turizm hukuku ile ilgili konular” ve “profesyonel turist rehberlerinin rolleri” temalarıdır. Turist rehberliği mesleğinin ve bu mesleği icra eden kişilerin TBMM’de bulunan milletvekili ya da siyasetçiler tarafından nasıl algılandıklarını tespit etmesi bakımından bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doküman hem turist rehberleri hem turizm paydaşları için önemli bir politika belgesi/politika metni niteliği taşımaktadır. Bu dokümanın derinlemesine incelenmesi turizmin tüm paydaşları için daha anlaşılabilir hale gelmesine katkı sağlayacaktır.

Keywords

Tourist guides

Tourist Guiding Profession Law

Law amendment proposal

Document review

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

Abstract

Tourist guides significantly affect the dynamics of a tour, tourist behaviors, and impressions. In this context, professional tourist guides play an important role in the tourism industry. Therefore, professional tourist guides need to clearly understand the opportunities, laws, rules, and regulations offered by a country, and other expected behavioral patterns. The research aims to determine how the members of parliament or politicians perceive the tourist guide profession in the commission where the bill to amend the Tourist Guide Profession Law No. 6326 was made. The document review technique used in qualitative research was preferred. The data related to the research in question was obtained from the minutes published on the Turkish Grand National Assembly Minutes Services Presidency website on 17/02/2024. The relevant document was examined and evaluations were presented regarding the shared opinions. When the commission minutes were examined, the themes created from the opinions of the commission members were “issues related to tourism law” and “roles of Professional tourist guides”. This study is considered important in terms of determining how the tourist guide profession and the people who practice this profession are perceived by the members of parliament or politicians in the Turkish Grand National Assembly. This document is an important policy document/policy text for both tourist guides and tourism stakeholders. An in-depth examination of this document will contribute to making tourism more understandable for all stakeholders.

* Sorumlu Yazar

E-posta: bahadirinancozkan@yyu.edu.tr (B. İ. Özkan)

DOI: 10.21325/jotags.2025.1579

GİRİŞ

Turist rehberleri, ziyaretçiler ve gidilen destinasyon arasında bir köprü görevi görmektedir. Aslında rehberler, bir destinasyonda sunulan tur hizmetlerine ilişkin bakış açılarını ve ilk intibayı etkileyen hizmet personeli (Ap & Wong, 2001). Turist rehberleri, turistlerin bir destinasyondaki deneyimini etkileyen en önemli bileşenler arasında yer almaktadır. Rehberler tur deneyimlerinde turistlere kolaylık sağlamak ve turistlerin deneyim yaratmalarına yardımcı olmaktadır. Turist rehberleri, turistlere 'gerçek anı' sağlayan ve geziyi gerçekleştirebilen ön saflardaki personeldir (Zhang & Chow, 2004). Aynı zamanda turist rehberleri, bir destinasyon alanında kalış süresini, turist deneyiminin kalitesini ve yerel toplumu ilgilendiren ekonomik yararları etkilemede stratejik bir öneme sahiptir (Dahles, 2002).

Turist rehberleri turistler için tur liderleri, yol göstericiler, tercümanlar, hikâye anlatıcıları ve akıl hocalarıdır. Turist rehberlerinin mesleki yeterliliklerinin turist memnuniyeti ve hizmet kalitesi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu vurgulanmaktadır (Lin, Lin & Chen, 2017). Dolayısıyla rehberlerin profesyonel yeterlilikleri, bir destinasyona dair anıları içeren turistlerin deneyimlerini olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilir (Al Jahwari, Sırakaya Türk & Altıntaş, 2016; Mak, Wong & Chang, 2011). Turist rehberlerinin turizm ürünü hakkında iyi ve doğru bilgiye, çeşitli dillerde yeterliliği içeren kişilerarası iyi iletişim becerisine, kaliteli hizmet standartları sunma becerisine ve istekliliğine sahip olması gerektiği vurgulanmaktadır (Chilembwe & Mweiwa, 2014). Aynı zamanda, bir turist rehberinin nitelikli bir hizmet sunabilmesi; yerel halkla, ülkenin veya ziyaret edilen destinasyonun değerleriyle, kültürel miras unsurlarıyla ve hizmet verdiği yabancı dil aracılığıyla olabilir (Nedosugova, Khairullina, Baranova, Shugaeva & Korotaeva 2021).

Bir destinasyonu ziyaret eden turistlerin kaliteli turizm deneyimi yaşaması için turist rehberlerinin önemi göz ardı edilemez. Dolayısıyla destinasyonlar arası rekabette turizm yöneticilerinin ve kuruluşlarının rehberlerin rollerini yerine getirmelerini kolaylaştırması giderek daha önemli hale gelmektedir. Bu, rehberlerin iyi bir performans göstermesine yardımcı olacak bir çalışma ortamı yaratılarak başarılabılır (Prakash & Chowdhary 2010). Aynı zamanda kültürel yorumlama ve arabuluculukta mükemmelliğe ulaşmada tüm paydaşların, hükümetin, turizm endüstrisinin, işverenlerin ve rehberlerin kararlılığı ve desteği önem taşımaktadır (Yu, Weiler & Ham 2004).

Turist rehberlerinin bir destinasyondaki turist deneyiminde önemli bir rol oynadığını anlamak önemlidir. Bu önemden hareketle turist rehberliği mesleğinin işleyişi dünyada ve Türkiye’de kanunla düzenlenmiştir. Türkiye’de turist rehberleri ile ilgili son kural kaideler 2012’de yürürlüğe giren 6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu’na göre yürütülmekteydi. Ancak bu tarihten itibaren bu kanunun mesleki mağduriyetleri önlemekte yetersiz kaldığı, tartışmaları ve hoşnutsuzlukları beraberinde getirdiği vurgulanmıştır (Yenipınar, Bak & Çapar 2014). Akademisyenlerin ve meslek örgütlerinin kanuna yönelik düşüncelerinin belirlendiği araştırmada (Yenipınar, Bak & Çapar 2014) oluşan bu hoşnutsuzlukların nedenlerini ortaya çıkarmak ve çözüm önerileri geliştirmek istenmiştir. Araştırma öncelikle turist rehberlerinin haklarının korunması, meslek niteliğinin arttırılması, önümüzdeki yıllarda yapılacak olası mevzuat değişikliklerine zemin hazırlaması açısından önemlidir. Ayrıca ilgili literatürde bu kanunun profesyonel turist rehberlerinin sorunlarının giderilmesinde yeterli olup olmadığı ve bu yasanın bizzat mesleği icra eden kişilerce nasıl değerlendirildiğinin henüz bir muamma olduğu vurgulanmıştır (Zengin, Eker & Erkol Bayram 2017). Bu kapsamda rehberlerle görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda meslek kanununun rehberlik mesleğini yasal bir statüye kavuşturduğu, ancak rehberlerin sorunlarını gidermede yetersiz kaldığı belirtilmiştir.

Kanunun bazı maddeleri 2024 yılının Şubat ayında değişikliğe uğramıştır. Bu değişiklikler tüm turizm paydaşları tarafından tartışılmış ve ilgili kamuoyunda gündem olmuştur. Dolayısıyla akademisyenlerin, meslek örgütlerinin ve rehberlerin bakış açılarının ele alındığı ilgili literatürdeki araştırmalardan farklı olarak kanunun siyasetçilerin bakış açısıyla değerlendirilmesi düşüncesi araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Buradan hareketle araştırmanın amacı, 6326 Sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifinin yapıldığı komisyonda milletvekilleri veya siyasetçilerin turist rehberliği mesleğini nasıl algıladıklarını tespit etmektir. İlgili doküman incelenmiş, paylaşılan görüşlere yönelik değerlendirmeler sunulmuştur. Bu doküman hem turist rehberleri hem turizm paydaşları için önemli bir politika belgesi/politika metni niteliği taşımaktadır. Bu dokümanın derinlemesine incelenmesi turizmin tüm paydaşları için daha anlaşılabilir hale gelmesine katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın ilgili literatür kısmında turist rehberliği mesleğine yönelik yasal düzenlemeler ile turist rehberlerinin rollerine odaklanılmıştır. Sonrasında araştırmanın yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. Son olarak araştırmadan elde edilen bulgular sunulmuş, kanuna yönelik değişiklik teklifinde ön plana çıkan konular tartışılmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Türkiye’de turizme yönelik düzenlemeler, Osmanlı İmparatorluğu ile başlamaktadır. Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinde, diğer ülkelerde başlayan turizm hareketinin nispeten ülkede de hissedilmeye başlaması bazı hukuki kuralların konulmasını sağlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu’nun ve İstanbul’un Avrupa’da tanınmaya başlaması ve Paris – İstanbul arasında Orient Express’in çalışması ülkeye sayıca fazla yabancı turistin gelmesini sağlamıştır (Andaç, 2018). Bu hareketlilik, Osmanlı İmparatorluğu yönetiminin dikkatini çekmiş ve 28 Ekim 1890 yılında 190 sayılı Tercüman Rehberlik ile ilgili belgeyi yayınlamıştır. Bu yayınlanan nizamname, tercüman rehber mesleğini icra eden ve bu meslekle ileride uğraşacak insanların kontrol altına alınmasını amaçlamakta, mesleğin gerçekleştirilmesi sırasında iyi derecede bir Türkçe dilinin yanı sıra yabancı dil bilgisi şartını da vurgulamaktaydı. Bu nizamnamenin yayınlanmasına rağmen, uygulanması ve denetlenmesi ile ilgilenmeyen Osmanlı yönetimi, tercüman rehberler vasıtasıyla ülke aleyhine yapılan olumsuz propagandalara karşı da duyarsız kalmış, Birinci Dünya Savaşı yıllarında ise bu meslek tamamen denetimsiz bir şekilde varlığını devam ettirmiştir (Çimrin, 1995).

Rehberlik, o dönemlerde başta İstanbul olmak üzere diğer büyük kentlerde yapılan, en az bir yabancı dilin çok iyi derecede bilinmesini gerektiren bir iş olarak azınlık gruplar tarafından yapılan bir faaliyet olmuştur (Ahipaşaoğlu, 2006). Değirmencioğlu’na (2001) göre sarraflık, hekimlik ve aracılık işleriyle uğraşan Museviler, başta Fransızca olmak üzere çeşitli dillere yönelmiş, Musevilerden başka, Rum, Malta ve İtalyan Levanten ailelerin çocukları da bu işe ilgi göstermiş, Müslüman Türk tebaa bu mesleğe ilgisiz kalmıştır (Değirmencioğlu, 2001). Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasıyla birlikte yabancıların olumsuz propagandalarını engellemek amacıyla çevirmenlik ve rehberlik yapmak isteyen bir grup gönüllü genç Türk Seyyahin Cemiyetini kurmuştur. Genç Cumhuriyet’te ele alınan ilk konulardan ve kuralların oluşturulduğu alanlardan biri olan tercüman rehberlik mesleği ile ilgili 8 Kasım 1925 tarih ve 2730 sayılı “Ecnebi Seyyahlara Tercümanlık ve Rehberlik Edenler Hakkında Talimatname” yürürlüğe girmiştir (Ahipaşaoğlu, 2006).

20 Ağustos 1963 tarih ve 265 sayılı yasayla Turizm ve Tanıtma Bakanlığı kurulmuş ve kuruluş kanununun 26. Maddesiyle ilgili bakanlığın çalışma alanlarına giren konularda personel yetiştirme amacıyla kurslar ve okullar açma yetkisine sahip olmuştur. 1964-1968 yıllarında açılan kurslar herhangi bir yönetmeliğe bağlı kalmadan 8 Kasım 1925 tarih ve 2730 sayılı kararname temelinde hizmetlerini yerine getirmiştir. 3 Eylül 1971 tarihli ve 13945 sayılı

Tercüman Rehber Kursları ile Tercüman Rehber Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik, turist rehberliği mesleğini günün koşullarına göre düzenleme özelliğine sahiptir. Söz konusu yönetmelik 21 Mart 1974 tarihinde değiştirilmiş ve Profesyonel Turist Rehberliği Kursları ve Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği adını almıştır. Zaman içerisinde bu yönetmelikte değişiklikler yapılmış ve bu yönetmelikle turist rehberlerinin eğitimi için Turizm Bakanlığı'nın dışında olan kişi ve kuruluşlara da kurs açabilme yetkisi verilmiştir. Aynı yönetmelik, 9 Ağustos 1995 tarih ve 22369 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan değişikliklerle yeni bir niteliğe kavuşmuştur. Söz konusu yenilik üniversitelerin, fakülte ve yüksekokulların rehberlik bölümünden mezun olanlara Turizm Bakanlığı tarafından yapılan yabancı dil sınavında veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan Kamu Personeli Yabancı Dil Sınavında en az C seviyesinde başarılı olmaları, yurtiçi uygulama gezisini başarıyla tamamladığını gösteren belgeyi ibraz etmeleri durumunda Turizm Bakanlığı tarafından kokart verilmesi kararı alınmıştır. Böylece, turist rehberliği eğitimi Turizm Bakanlığı ile sadece üniversiteler bünyesinde verilmeye başlanmıştır (Değirmencioğlu, 2001, s. 191-192).

Söz konusu yönetmelik, 2005, 2012, 2013 ve 2014 yıllarında da değişikliğe uğramıştır (Aslan & Büyükkuru, 2015). 2005 yılında yapılan değişiklik turist rehberliği mesleği açısından önem taşımaktadır. Çünkü, ilgili yönetmelikte "Bakanlık Ocak ve Temmuz aylarında uygulanacak rehber taban ücretlerinin tespitine ilişkin kararını [...] ilgili kurum ve kuruluşlara bildirir, bu ücretlerin uygulamasını sağlar ve denetler." denmiş ve bu sayede belirlenen taban ücrete uyma zorunluğu getirilmiştir. Diğer önemli hususlardan birisi de devlet memuru pozisyonunda olan turist rehberlerinin, turist rehberliği yapamayacağına yönelik kararın alınmasıdır. Bu kararın alınmasının nedeni, ortaöğretim kurumlarında görev yapan ve kokart sahibi yabancı dil öğretmenlerinin yaz tatillerini geçirmek için gittikleri turistik beldelerde daha düşük ücretle çalışmalarının sektörde yarattığı tepki olmuştur. Diğer önemli değişiklik, turist rehberliği kurslarına katılmak için aranan asgari şartın lise mezunu olma şartından önlisans mezunu olma şeklinde değiştirilmesidir (Çokışler, 2023). Türkiye'de geçerli olan yönetmelik 26 Aralık 2014 tarihli ve 19217 sayılı "Profesyonel Turist Rehberliği Yönetmeliği"dir ve bu yönetmelik kapsamında eğitim, denetleme, belgelendirme ve çalışma esasları düzenlenmiş durumdadır (Aslan & Büyükkuru, 2015).

2024 yılında söz konusu kanunla ilgili değişiklik yapılması yönünde çalışma başlatılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ve 76 Milletvekilinin Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acenteleri ve Seyahat Acenteleri Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2002) sunulmuştur. Bu teklif için komisyon üyeleri 14.02.2024 tarihi saat 14:10'da toplanmış ve söz konusu tutanak 3 saat 53 dakika süresince gerçekleşen görüşmelerin yazılı olarak kaydedilmesi suretiyle oluşturulmaya başlanmıştır. Bu komisyon bir başkan, bir başkanvekili, sözcü, katip ve beş siyasi parti milletvekillerinin katılımları ile gerçekleştirilmiştir.

Diğer yandan yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında turist rehberliği mesleğinin yasalarla koruma altında olan bir meslek kolu olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca, turist rehberleri paket turun başlangıcından bitimine kadar turistlere sadece tercümanlık hizmeti sunmayıp aynı zamanda turistlere ülke ve bölge kültürünü tanıtan, turistlerin deneyim kazanmasını sağlayan, bir destinasyonda bulunan doğal, tarihi, kültürel varlıklar hakkında bilgileri turistlere aktaran kişiler olarak tanımlanmaktadır (Ap & Wong, 2001; Dahles, 2002). Zhang ve Chow (2004) da turist rehberlerinin çok yönlülüğüne vurgu yapmış ve turist rehberlerinin arabulucu, kültür elçisi, aktör, öğretmen, yorumcu, çevirmen, satış elemanı, denge sağlayıcı gibi roller üstlendiğini ifade etmiştir.

Turist rehberleri, kültür elçisi rolünde birtakım önemli görev ve sorumluluklar üstlenmekte, turistler ile yerel halk arasında başka bir ifadeyle misafir toplum ile ev sahibi toplum arasında iletişim kurulmasında önemli bir paya sahiptir (Leclerc & Martin, 2004). Nitekim Cohen (1985), kültür elçiliğini; temel anlamda merak uyandıran düşünceleri aktarmayı, yerel halk ile turistler arasında bir bağ kurmaya yardımcı olma anlayışı olarak ifade etmiştir. Buna göre turist rehberlerinin kültür elçisi rolünün öncelikli rollerden olduğu anlaşılmaktadır (Yu, Weiler & Ham, 2002; Yu vd., 2004; Huang, Hsu & Chan, 2010).

Pond (1993) yapmış olduğu çalışmada turist rehberlerinin rollerini şu şekilde sıralamıştır: Sorumluluk sahibi bir “lider”, turistlerin gezdikleri yerleri anlamalarını sağlayan “öğretmen”, misafirperverlik gösteren ve turistlerin destinasyonu tekrar ziyaret etmesini sağlayan “elçi”, misafirlere uygun bir ortam hazırlayan “ev sahibi” ve bu sayılan rolleri ne zaman yerine getireceğini bilen “kolaylaştırıcı” olarak ifade etmiştir.

Zhang ve Chow (2004) turist rehberliği üzerine yapılan çalışmalarda turist rehberlerinin rolleri üzerine önemle durulduğunu ve turist rehberlerinin sahip olduğu rollere yönelik olarak farklı tanımlamaların bulunduğunu ifade etmiştir. Yapılan bu çalışmalara bakıldığında, grup dinamiklerini yöneten (Cohen, 1985; Gurung, Simmons & Devlin, 1996; Howard, Thwaites & Smith, 2001; Güzel ve Köroğlu, 2014), yenilikçi (Medlick & Lockwood, 2002), bilgi veren (Gurung, vd., 1996; Moscardo, 1998; Medlick & Lockwood, 2002), güvenliği sağlayan (Gurung, vd., 1996; Howard, vd., 2001; Medlick & Lockwood, 2002), motive eden (Howard, vd., 2001), zamanı yöneten (Howard, vd., 2001), çevreyi koruyan (Weiler & Davis, 1993; Howard, vd., 2001), iletişimci (Gurung, vd., 1996; Moscardo, 1998; Medlick & Lockwood, 2002; Çolakoğlu, Epik & Efendi, 2007; Randall & Rollins, 2009), arabulucu (Evans, 1976; Cohen, 1985; Weiler ve Davis, 1993; Gurung, vd., 1996; Howard, vd., 2001; Medlick & Lockwood, 2002; Beeftink, 2011; Weiler & Yu, 2007; Wang, 2013; Güzel & Köroğlu, 2014), liderlik (Cohen, 1985; Moscardo, 1998; Howard, vd., 2001; Medlick & Lockwood, 2002; Çolakoğlu, vd., 2007; Beeftink, 2011, Güzel & Köroğlu, 2014); temsilci (Pond, 1993; Yenipınar & Zorkirişçi, 2013), yardımcı (Pond, 1993; Medlick & Lockwood, 2002; Randall & Rollins 2009; Yenipınar & Zorkirişçi, 2013), eğitici (Pond, 1995; Medlick & Lockwood, 2002; Yenipınar & Zorkirişçi, 2013), bakıcı (Fine & Speer, 1985), kolaylaştırıcı (Pond, 1995), komisyoncu (Van den Berghe, 1980), yol açıcı (Cohen, 1985), halkla ilişkiler uzmanı (Pond, 1993) ve şaman (Schmidt, 1979) rolleridir. Sözü geçen tüm bu önemli rollere sahip olan rehberlerin görevlerini en iyi şekilde yapabilmeleri için turist rehberliği mesleği ile ilgili yasal düzenlemelerin bu doğrultuda yapılandırılması gerekmektedir.

Yöntem

Bu çalışma kapsamında, nitel araştırmalarda kullanılan doküman inceleme tekniği tercih edilmiştir. Doküman inceleme, araştırılması hedeflenen olgulara yönelik olarak bilgiler bunan yazılı ve görsel belgelerin analiz edilmesini kapsamaktadır. Doküman inceleme tekniğinin kullanıldığı çalışmalarda, araştırmacı veya araştırmacılar ihtiyaç duyduğu veriyi gözlem veya görüşme yapmadan elde edebilirler (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Bu çalışmanın temel veri kaynağını 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu’na ilişkin yapılması istenen değişiklikler hakkında Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’nca toplanan 76 milletvekilinin görüşlerini içeren tutanak oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında aşağıdaki soruya yanıt aranmıştır:

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’nda yer alan milletvekilleri veya siyasetçiler profesyonel turist rehberliği mesleğini ve profesyonel turist rehberlerini nasıl algılamaktadır?

Söz konusu araştırmaya ilişkin veriler, 17/02/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Hizmetleri Başkanlığı'nın internet sitesinde yayınlanan tutanaktan elde edilmiştir. Tutanak araştırmacılar tarafından önce okunmuş ve daha sonra betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırmaya konu olan tutanak MAXQDA nitel veri analizi programı ile analiz edilmiştir. Araştırmacı önyargısını kontrol altına almak için üç araştırmacı tutanağı ayrı ayrı analiz etmiştir. Analizler tüm araştırmacılar tarafından kontrol edilmiş, görüş birliğine varılarak kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Tutanaktan elde edilen veriler, belirli başlıklar altında toplanarak sistemli hale getirilip yorumlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında bazı geçerlilik stratejileri de göz önünde bulundurulmuştur. Bu stratejiler (Creswell, 2019) şunlardır:

- **Detaylı Açıklama:** Bu araştırmada, elde edilen verilere yönelik olarak detaylı bilgiler sunulması amaçlanmıştır. Ayrıca, araştırma sonucunda elde edilen verilerin gerçekçi olmasına özen gösterilmiştir.
- **Alanda uzun zaman geçirilmesi:** Çalışmayı yürüten araştırmacılar, araştırmaya konu olan olguyu bir müddet kamuoyunda gözlemlenmiştir. Bundan dolayı araştırmacıların elde ettiği gözlemler, araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

Bulgular

Komisyon tutanağı incelendiğinde komisyon üyelerinin görüşlerinden oluşturulan temalar “turizm hukuku ile ilgili konular” (Tablo 1) ve “profesyonel turist rehberlerinin rolleri” (Tablo 2) temalarıdır.

Tablo 1. 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'na İlişkin Görüşlerden Turizm Hukuku ile ilgili Konulara Yönelik Ortaya Çıkan Kategoriler ve Alt Kategoriler

Tema	Kategori	Alt kategori
Turizm Hukuku ile ilgili Konular	Ekonomi	İstihdam alanlarının genişletilmesi, iç turizm talebi, çalışma alanlarının daraltılması, yabancı tur operatörlerinin yabancı personelle tur düzenlemesi, işsizlik, rehberleri ucuza çalıştırma, istihdam problemleri, rehber ücretlerinde ve gelirinde düşme, iş imkanlarının kısıtlanması.
	Meslek Standartları	Hanutçuluğun engellenmesi, otobüste rehber bulundurma zorunluluğunun kalkması, yabancı dil bilme zorunluluğunun kaldırılması, vasıfsızlaştırma, mesleğe giriş şartlarının esnetilmesi, beş yılda bir defa yabancı dil sınavına girilmesi, mesleğin yok edilmesi, kalite ve niteliğin düşmesi, meslek itibarının düşmesi, liyakatin ortadan kaldırılması, alan dışından olan insanların rehber yapılması, keyfilik.
	Çalışma Hayatı	Hak kayıpları, çifte vatandaşların rehberlik hizmeti vermesi, Anayasa'nın getirmediği yasakları getirmesi ve çalışma hakkının gaspı, otobüste rehber bulundurma zorunluluğunun kalkması, rehber sayısının artması, mağduriyet
	Eğitim	Turizm rehberliği eğitim programlarının işlevsizleştirilmesi, öğrencilerin gelecek kaygısı, üniversitelerinin ilgili bölümlerinden öğretim görevlilerinin denetim/kontrol mekanizmasına dahil edilmesi.
	Tanıtım	Yanlış tanıtım, milli ve manevi değerlere aykırı bilgi verilmesi, olumsuz tanıtım, gelenek ve göreneklerden vazgeçilmesi.
	Güvenlik	Güvenliksiz tur yapılması, kimliği belirsiz kişilerin tur liderliği yapması
	Bürokrasi	Bakanlığın otoritesinin artması, yetki devri

6326 sayılı Turist Rehberliği kanununa yönelik görüşlerin değerlendirilmesine ilişkin veriler incelendiğinde “Turizm Hukuku ile ilgili Konular” teması altında sekiz kategori tespit edilmiştir. Bu kategoriler; ekonomi, meslek standartları, çalışma hayatı, eğitim, tanıtım, güvenlik ve bürokrasidir. Komisyona sunulan kanun değişikliği teklifinin, yedi alanı doğrudan etkilediği anlaşılmaktadır.

Bu araştırma bulgularının ekonomi kategorisinde (istihdam alanlarının genişletilmesi, iç turizm talebi, çalışma alanlarının daraltılması, yabancı tur operatörlerinin yabancı personelle tur düzenlemesi, işsizlik, rehberleri ucuza çalıştırma, istihdam problemleri, rehber ücretlerinde ve gelirinde düşme, iş imkanlarının kısıtlanması) yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Meslek standartları kategorisinde rehberlik mesleğinin uygulama esaslarında köklü değişiklikler yapılmak istendiği göze çarpmaktadır. Dikkat çeken konulardan biri üniversitelerin arkeoloji ve sanat tarihi bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olmuş ve yabancı dil yeterliliğine sahip olanların turist rehberi olmalarının önünün açılmasıdır. Ayrıca, Türkçe rehberliğe ilişkin düzenleme yapılmıştır. Turist rehberliği ruhsatnamesine sahip olan turist rehberleri ile rehberlik kimlik kartına sahip olanların ruhsatname ile değiştirenlerin, en geç beş yıl içinde yabancı dil yeterliliğine ilişkin belgeyi getirmeleri zorunlu hale getirilmiş, getirmedikleri takdirde ise Türkçe turist rehberi olarak mesleklerini icra edebilecekleri belirtilmiştir. Turist rehberlerinin yabancı dil yeterliliğini belgelemeleri halinde ise çalışma kartı olarak, yeniden başarılı oldukları dilde mesleklerini icra edebilecektir.

Diğer yandan turistik gezi turlarındaki otobüslerde rehber bulundurma zorunluluğu kaldırılmıştır. “Hanutçuluğun engellenmesi” alt kategorisi, “meslek standartları” kategorisinde ön plana çıkan bir uygulamadır. Hanut, kelime anlamıyla bir ziyaretçinin veya turistin yapmış olduğu alışveriş sonucunda işletme sahibinden alınan parayı ifade etmektedir. Başka bir deyişle komisyon anlamını taşıyan hanut, müşteri ile esnafın bir araya gelmesi neticesinde yapılan alışverişten veya satıştan belirli bir pay alma eylemi olarak da tanımlanabilir. Hanutçu ise turistleri belirli bir komisyon karşılığında anlaştırmış olduğu işletmelere veya mağazalara götüren kişi demektir (Üngüren, Arslan & Kaçmaz, 2015). Hanutçuluk yapan insanların, turistlere karşı takınmış oldukları tavırlar ve sergilemiş olduğu davranışlar turist memnuniyetine doğrudan etki etmektedir. Turistlere karşı sergilenen ısrarcı tutum ve davranışlar turist memnuniyetinde olumsuz sonuçlar vermektedir.

Eğitim kategorisinde turizm rehberliği eğitim programlarının işlevsizleştirilmesi ve öğrencilerin gelecek kaygısı duyması konuları ön plana çıkmaktadır. Tanıtım kategorisinde yer alan unsurlar (yanlış tanıtım, milli ve manevi değerlere aykırı bilgi verilmesi, olumsuz tanıtım, gelenek ve göreneklerden vazgeçilmesi) rehberlerin sorumlulukları arasında en belirleyici olan unsurlardır.

Tablo 2. 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu’na İlişkin Görüşlerden Profesyonel Turist Rehberlerinin Rollerine Yönelik Ortaya Çıkan Kategoriler ve Alt Kategoriler

Tema	Kategori	Alt kategori
Profesyonel Turist Rehberlerinin Roller	Kültür Elçisi	Şehir ve bölge tanıtıcısı, kültürler arası köprü kuran, turizm elçisi, diplomatik elçi, gönüllü elçi, ülke değerlerini anlatan, milli değerleri koruyan
	Bilgi Verme	Yerli ve yabancı ziyaretçileri doğru bilgilendiren, bilinçlendiren ve farkındalık yaratan, eksik ve yanlış bilgileri düzelten, olumsuz ön yargıları ortadan kaldıran
	Ekonomiye Katkı Sağlama	Turizm gelirine ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayan
	Güvenliği Sağlama	Güvenlik unsuruna önem veren, güven aşıl原因, kaygıları gideren
	Temsil	Gönüllü reklamcılar, lobi aracı, eğitilmiş, donanımlı, sektörün yüzü, ülkenin görünen yüzü
	Yönetici	Sevk ve idare eden, grubun sorunlarıyla ilgilenen, müşteri memnuniyetine önem veren
	İletişim	Turistlerle karşılıklı konuşabilen
	Öğretmen	Tarihçi, konusunda uzman, turları bilimsel, kültürel, sportif, edebi anlamda verimli kılan, meteoroloji, edebiyat, sanat, müzik, hukuk, ilkyardım, doğa yürüyüşü liderliği alanlarında eğitim alan

6326 sayılı Turist Rehberliği kanununa yönelik görüşlerin değerlendirilmesine ilişkin veriler incelendiğinde profesyonel turist rehberlerinin rolleri teması altında sekiz kategori oluşmuştur. Bunlar; kültür elçisi, bilgi verme, ekonomiye katkı sağlama, güvenliği sağlama, temsil, yönetici, iletişim ve öğretmen rolleridir. İlgili dokümanda turist rehberlerinin kültür elçisi, bilgi verme ve öğretmen rolleri ile ilişkili ifadelerin sıklıkla geçtiği anlaşılmıştır.

Turist rehberlerinin üstlendikleri roller arasında en çok ifade edilen turist rehberlerinin kültür elçisi, diplomatik elçi ve kültürlerarası köprü kuran kişiler olduklarıdır. Turist rehberlerinin sahip olduğu bu rol, turistlere gidilen bölgenin kültürünü, değerini, geçmişini ve gelenekleri anlatmada yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte yabancı turist grupları, turist rehberlerinin çevirmenliğine bağımlıdırlar. Çünkü turist rehberleri, turist grubu ile yerel halk arasındaki dengeyi kurarak yerel halkla turist grupları arasında aracı konumundadırlar (Yu vd., 2002). Kültür elçisi, destinasyon kültürü ile bölgeyi ziyaret eden turistlerin kültürü arasında bir bağ kuran aracıyı ifade etmektedir. Aynı zamanda kültür elçisi, destinasyonu ziyaret edenlere, söz konusu destinasyonun yerel kültürünü anlatmakta ve destinasyonu tanıtmaya rolünü de üstlenmektedir. Böylece, turist rehberi, tur programındaki destinasyonlarda turistlere eşlik eden ve turistlerin gördüklerini yorumlayan kültür aracıdır (Jafari, Baretje & Buhalis, 2000). Kültürlerarası ilişkilerde turist rehberleri, özel bir köprü kurmaktadır. Bu sayede turist rehberleri, yerel kültürü yorumlamak ve yerel halk ile turist grupları arasında iletişim ve ilişki kurmaktadır. Bu ilişki, turist rehberinin kültürel donanımı, iletişim yetenekleri ve kültürü yorumlama yeteneği temelinde gerçekleşmektedir (Yarcan, 2007).

Turist rehberleri, destinasyonların tanıtımında bilgi kaynakları olarak görülmektedirler. Seyahat acentelerinin ve tur operatörlerinin kazandığı müşterilerin sürekli müşteri haline getirilmesinde önemli bir paya sahip olan turist rehberleri, hem ülke turizminin hem de turizm işletmelerinin aynası konumundadırlar. Turistler, turist rehberlerinin performansına göre ülkenin konduğu olmaya devam edeceklerdir (Tosun & Temizkan, 2004; Batman, Yıldırğan & Demirtaş, 2000).

Turist rehberlerinin ekonomiye katkı sağlama rolü iki şekilde gerçekleşmektedir. Bunlar; grup dışı kaynaklı (dışsal) ve grup içi (içsel) kaynaklı faaliyetlerdir. Grup dışı kaynaklı faaliyette turist rehberleri küçük işletmeleri teşvik etmekte, yerel halkın ürün geliştirmesine ve satış yapmasına destek vermektedir. Grup içi kaynaklı faaliyette ise ziyaretçilere bağış yapma fırsatı sağlayarak bağışçı ekonomi meydana getirmektedir (Çapar & Yenipınar, 2017). Nitekim Eker ve Zengin (2016), turist rehberlerinin bölgelerin ve ülkelerin turizmden elde ettiği gelirin artması konusunda katkı sağladığını ifade etmiştir.

Turist rehberlerinin güvenlik konusunda üstlendiği role bakıldığında ise, Howard vd. (2001) turist rehberlerinin güvenliği sağlayıcı rolünü doğaya dayalı turizm faaliyetleri içerisinde değerlendirmektedir. Buna göre turist rehberlerinin doğaya dayalı turizm faaliyetlerindeki liderlik rolü, enstrümantal ve sosyal liderlik olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Lider rolüne sahip turist rehberi enstrümantal liderlik görevi sırasında grubuna yol göstermeli, ulaşımını, emniyetini ve güvenliğini sağlamalıdır. Diğer taraftan Cohen (1985) yapmış olduğu çalışmada, turist rehberliği türlerini tanımlamıştır. Bunlar; orijinaler, animatörler, tur liderleri ve profesyonellerdir. Orijinalerin görevi, turistlerin tur süresi boyunca destinasyona güvenli bir şekilde ulaşmalarını ve geri dönmelerini sağlamaktır.

Turist rehberleri yaşadıkları ülkeyi, şehri ayrıca söz konusu bölgede ve ülkede yaşayan tüm insanları temsil ettiği gibi gelenekleri, görenekleri ve tutumları da yansıtır. Bundan dolayı turist rehberlerini, ülkesini, milletini ve yerel halkı en iyi şekilde temsil eden kişiler olarak da görmek gerekmektedir (Arat & Bulut, 2019). Diğer taraftan turist rehberleri, turistler tarafından satın alınan paket turun başarılı bir şekilde gerçekleşmesi için yönetici olma rolünü

üstlenmektedirler. Turist rehberleri yönetici rolünü üstlenerek grubu kontrol etmekte, sorunlara çözüm bulmakta, tur süresi boyunca grup içi çatışmaların önüne geçmekte ve ana hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamaktadır (Pond, 1993; Karamustafa & Çeşmeci, 2006).

Turist rehberlerinin iletişim rolüne bakıldığında ise, turist rehberleri turistlerle güçlü ve iyi bir şekilde iletişim kurabilen, tarihi olayları ve mekânları anlatırken turistlerin dikkatini toplayabilen konumdadırlar. Böylece turistlerle kurulan iletişim, tur süresi boyunca turistin deneyimini etkilemektedir (Kaya & Ünlüöner, 2021). Bunun yanında iletişim rolü, turist rehberlerinin turistlere anlattığı hikayelerde ve efsanelerde de ortaya çıkmaktadır. Bu durumda turist rehberlerinin ses tonları, jest ve mimikleri, göz kontakları gibi unsurlar çekicilik etkisi oluşturmakta ve konuya olan hakimiyetlerini göstermektedir (Aktaş & Batman, 2010).

Turist rehberlerinin öğretmen rolü, tur süresi boyunca turistlere sağladıkları bilgilerle ilişkilidir. Turist rehberleri destinasyon hakkındaki bilgileri, tarihi, doğal ve kültürel değerleri, deneyimleri, gelenek ve görenekleri belirli süzgeçten geçirerek bilgiye dönüştürmekte ve öğretmen rolünü üstlenmektedir. Turist rehberleri turistlere ayrıca, turun akışı, güzergahı, mesafeleri, yolculuk süresi, alınması gereken güvenlik önlemleri hakkında da bilgiler iletmektedir (Köroğlu, Köroğlu & Alper, 2012).

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, 6326 sayılı Turist Rehberliği meslek kanununda yapılacak değişikliğe yönelik olarak ilgili komisyondaki milletvekilleri veya siyasetçilerin turist rehberliği mesleğini nasıl algıladıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmanın, turizm sektörü paydaşlarından biri olan turist rehberliği mesleğinin politik düzeyde nasıl algılandığına yönelik fikir vermesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yenipınar, Bak ve Çapar (2014) tarafından turist rehberliği meslek kanununa yönelik yapılan çalışmada, yetkilerin bakanlıkta toplandığı, kanunun mevcut haliyle yetersiz olduğu ve üniversitelerin rehberlik bölümünden mezun olanların haklarının korunması konusunda çeşitli adaletsizliklerin bulunduğu tespit edilen sonuçlar arasındadır. Bu bakımdan bu çalışmada elde edilen bulgulara göre yeni kanun teklifinin üniversitelerin turizm rehberliği programlarından mezun olanların haklarını koruyamadığı hatta fırsat eşitsizliği yaratarak Sanat Tarihi ve Arkeoloji mezunlarına turist rehberi olma yolunu açacağı tespit edilmiştir. Ayrıca, mevcut yasa ile kanun değişikliği önerisine bakıldığında yetkilerin ilgili bakanlıkta toplandığı bulguları örtüşmektedir. Ek olarak, kamu otoritesinin daha fazla hissedilir olduğunu söylemek mümkündür.

Şenol ve Aliyev (2015) tarafından yapılan çalışmada Rus tur şirketlerinin istihdam ettiği personelin %13'ünün Türk vatandaşı, %87'sinin yabancı ülke vatandaşı oldukları, Türk vatandaşı personelinin gelir bakımından tatmin düzeyinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Milletvekillerinin veya siyasetçilerinin görüşlerinin analizi sonucunda da 6326 sayılı Turist Rehberliği kanununda yapılacak değişikliğin yabancı tur operatörlerinin yabancı personelle tur düzenleyeceği ve bu durumun işsizliğe yol açacağı tespit edilmiştir. Bu bakımdan elde edilen bu bulgu, Şenol ve Aliyev (2015)'in çalışmasındaki bulgularla paralellik göstermektedir.

İstihdam problemleri açısından bakıldığında ise, turist rehberleri, mesleklerini serbest meslek olarak yapabildikleri gibi seyahat acentelerinde sabit gelirli personel olarak çalışabilmektedirler (Pelit & Gökçe, 2019, s. 4). Getirilen düzenleme ile turist rehberlerinin gelir problemi yaşayabileceğinden sabit gelirli olarak seyahat acentelerinde çalışmaya yönelecekleri ve istihdam sorunun ortaya çıkacağı söylenebilir. Aynı zamanda bu durumun

iş imkanlarının kısıtlanacağını düşündürmektedir. Diğer taraftan, Batman (2003), Karamustafa ve Çeşmeci (2006), Güzel, Türker ve Şahin (2014), Karacaoğlu ve Sert (2018), İlhan ve Soybalı (2018), Büyüktepe, Gökdeniz ve Korkmaz (2019) ve Özkan (2022b) tarafından yapılan çalışmalarda tespit edilen bulgulardan birisi de turist rehberlerinin taban altı fiyatla çalıştırılmaya zorlanmasıdır. Benzer şekilde kanunda yapılmak istenen değişiklikler arasında rehberlerin daha düşük ücretlerde çalışmasının önünün açılması bulunmaktadır. Bu bakımdan yukarıda sayılan araştırmaların bulgusu ile bu çalışmada elde edilen bulgu örtüşmektedir.

Ekonomi kategorisi kapsamında yer alan istihdam alanlarının genişletilmesine yönelik değişiklik üniversitelerin arkeoloji ve sanat tarihi lisans programı mezunlarından İngilizce yeterliliğe sahip olanlar için istihdam alanı açması için tasarlanmıştır (tutanakta belirtilmiştir). Öte yandan bu değişikliğin üniversitelerin turist rehberliği mezunlarının istihdam alanının daralmasına sebep olacaktır. Nitekim 2023 itibarı ile Türkiye’de turist rehberliği eğitimi veren 52 lisans ve 51 önlisans programını 7947 öğrenci tercih etmiştir (YÖKAtlas, 2024). Bu öğrencilerin istihdama ihtiyaç duyduğu ve daha önce mezun olup İngilizce yeterliliğe sahip olmadığı için rehberlik hizmeti veremeyen mezunların bir enflasyon oluşturacağı söylenebilir.

Öte yandan turist rehberliği mesleğinin ülkelere göre farklı yasa ve yöntemlere sahip işleyişleri olması, mesleğin standartlarının çok boyutlu bir yaklaşımla ele alınması ihtiyacını doğurmaktadır. Bu bağlamda öncelikli amacın turizmin kalitesini arttırmaya yönelik olması gerektiği düşünülmektedir. Turist rehberliği mesleği ile ilgili yapılan bir araştırmada mesleğe ilişkin engeller, turiste ilişkin engeller, yasal engeller, gelire ilişkin engeller, sektöre ilişkin engeller ve rehberlere ilişkin engeller ele alınmıştır (Güzel, Türker & Şahin, 2014). Bu araştırmanın kategorileri arasında yer alan meslek standartları, çalışma hayatı, eğitim, tanıtım, hizmet standardı, güvenlik ve bürokrasi daha çok turist rehberliği mesleğinin niteliğine özen gösterilmesi gerekliliğini ve kaliteli turizm anlayışının inşa edilmesinin önündeki engelleri vurgulayan konulardır. Bu anlamda Güzel vd.’nin (2014) turist rehberi ile ilgili yaptıkları çalışma sonucunda ortaya çıkarılan “turist rehberliği meslek yasasının rehberlik haklarını yeterince korumaması, gölge/gözetmen rehberliğin yaygınlaşması” başlıkları ile benzer engellere işaret ettiği görülmektedir.

Arslantürk (2010) yapmış olduğu çalışmada turizm rehberliği bölümünde görev yapan öğretim elemanlarının yeterli deneyime sahip olmadığı ve alanlarının farklı olduğunu tespit etmiş ve bu durumun da eğitimi olumsuz yönde etkilediğini ifade etmiştir. Buradan hareketle de Sanat Tarihi ve Arkeoloji bölümünde görev yapan öğretim elemanlarının alanlarının farklı olması turist rehberliği eğitimi olumsuz etkileyecektir. Eker ve Zengin (2016) tarafından yapılan çalışmada turist rehberlerinin iyi eğitim alması gerekliliği vurgulanmıştır. Dolayısıyla yapılacak kanun değişikliğinin Türkiye’de turist rehberliği eğitimi vasıfsız hale getirebileceği söylenebilir. Ayrıca Pelit, Çomak ve Tomakin (2023) ile Türker, Güzel ve Türker (2012), Türkiye’deki turist rehberliği eğitiminde yaşanan sorunların arasında turist rehberliği bölümlerinde görev yapan öğretim elemanlarının farklı alandan olduğunu ve alanda yetişmiş akademisyen eksikliği bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgular ile araştırmada elde edilen bulgular paralellik göstermektedir. Turist rehberliği eğitiminde rol oynayan akademisyenlerin turizm sektörüyle olan bağı önemlidir çünkü, turist rehberliği mesleğinin gerekleri alanda ortaya çıkmaktadır (Duman & Mil, 2008). Diğer yandan, turist rehberlerinin çok iyi eğitim almış olması gerekmektedir. Bunun nedeni, turist rehberlerinin iyi hizmet sunmasının şartının kaliteli bir eğitim almalarına bağlı olmasıdır. Ayrıca, turist rehberlerinin turun başlangıcından turun bitimine kadar turistlerle sürekli iletişim halinde olmaları, turist memnuniyetine etki eden faktörler arasındadır. Bundan dolayı, turist rehberi yetiştiren kurumların niteliğinin artırılması, turistlerin memnuniyetinde artış

sağlayacağı gibi turizm sektörünün de kalitesinin yükselmesine olumlu katkıda bulunacaktır (Temizkan & Ergün, 2018).

Değişiklik teklifinden biri, rehber olmanın önemli koşullarından olan İngilizce bilme şartını ortadan kaldıran değişiklik teklifidir. Bu teklifin turizme bir kalite katması beklenmediği gibi kısa vadede iç turizm talebine cevap verse bile uzun vadede turist rehberliği mesleğine ve Türkiye turizmine olumsuz etkileri olabilecek sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir. Nitekim bu değişiklik talebinin turist rehberliği mesleğinin yasalarla korunduğu fakat yasanın açıklarını fırsat bilip denetimlerin yetersiz kaldığı dönemlerde ruhsatsız/çalışma kartsız rehberlik yapmaya çalışan “kaçak rehber” niteliğindeki kişilere avantaj sağlayacağını söylemek mümkündür. Bu değişikliğin rehberlerin ucuza ve uzun saatler çalıştırılması, istihdam problemleri yaratması, rehber ücretlerinde ve gelirinde düşmeye sebep olmasına ilaveten iş imkanlarının kısıtlanması gibi zararlara yol açacağı düşünülmektedir.

Turist rehberliğinin gerek yasa kapsamında gerekse uygulama esnasında çeşitli meslek sorunlarının henüz çözüme ulaştırılmamış olduğu bilinmektedir (Pelit & Katırcıoğlu, 2018). Meslek Standartları kategorisinde yer alan otobüste rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılması, meslekteki kalite ve niteliğin düşmesi, keyfilik, alan dışından olan kişilerin rehberlik yapması gibi meslek sorunları henüz çözüm bekleyen sorunlardan birkaçıdır.

Çalışma hayatı ve güvenlik konuları birbirine neden-sonuç ilişkisiyle bağlı konuları ifade etmektedir. Bir yandan turist rehberlerinin yabancı dil bilme zorunluluğunun kaldırılması söz konusuysen diğer taraftan çalışma kartı (yabancı dil yeterliliğine sahip olarak alınmış) sahibi rehberlerin beş yılda bir yabancı dil sınavına girme şartı teklif edilmesi, kaliteli hizmet anlayışı yönüyle çalışmaktadır. Bir kesim için kalitenin devamının sağlanmasının gerekçe gösterilerek “beş yılda bir defa yabancı dil sınavına girilmesi” teklif edilirken, bir kesim için İngilizce bilme şartının bertaraf edilmesi turist rehberleri camiasının ikiye bölünmesine sebep olabilecek niteliktedir.

Kanundaki önemli değişikliklerden biri hanutçuluğun engellenmesi ile ilgilidir. Türkiye’de hanutçuluğa karşı yasal dayanaklar 1700 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu’nun 27 maddesi, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nun 8/f maddesi, ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 37. Maddesine dayanmaktadır (Üngören, Arslan & Kaçmaz, 2015). Ancak, yukarıda zikredilen yasalar mevcutken hanutçuluğun nasıl engelleneceği muğlak bırakılmıştır. Bu değişikliğin turist rehberliği mesleğine yönelik olarak olumlu avantajlar getireceği söylenebilir. Nitekim, Taşkın ve Avcı (2022) tarafından yapılan çalışmada bazı turistlerin hanut sisteminden dolayı turist rehberlerine şüphe ile yaklaştıklarına dair bulgu tespit edilmiştir.

Doküman inceleme sonucunda ortaya çıkan ana temalardan bir diğeri turist rehberlerinin rolleri temasıdır. Bu temada rehberlerin kültür elçisi, bilgi verme, ekonomiye katkı sağlama, güvenliği sağlama, temsil, yönetici, iletişim ve öğretmen rolleri ortaya çıkmaktadır. Kültür elçisi rolü yerine “kültür simsarı” ifadesinin kullanıldığı kaynaklar bu iki kavramın birbirinin yerine kullanılabildiğini göstermektedir (Ap & Wong, 2001; Holloway, 1981; Katz, 1985; Leclerc & Martin 2004; Reisinger & Steiner, 2006). Araştırma sonuçlarının “kültür elçisi” kategorisinde (şehir ve bölge tanıtıcısı, kültürler arası köprü kuran, turizm elçisi, diplomatik elçi, gönüllü elçi, ülke değerlerini anlatan, milli değerleri koruyan) yer alan roller ile Köroğlu, Güzel ve Ünal’ın (2018) turist rehberlerinin rollerine yönelik yaptıkları metaforik araştırmada ortaya çıkan yorumlayıcı, bilgi kaynağı, bilgi aktarıcısı, lider, koşulsuz hizmet sağlayıcısı, yol gösterici, temsilci ve tanıtıcı rollerinin benzerlik gösterdiği görülmektedir. İşler ve Güzel (2014), rehberli turların tercih sebebi olmasının nedenini rehberlerin rollerinden bazılarını işaret ederek “gezilen yerler hakkında doğru bilgi almak ve Türkiye’nin tarihi ve turistik değerlerini tanıtmak” olarak açıklamaktadır. Turist rehberlerinin rollerine

yönelik yapılan araştırmalarda rehberlerin bilgi verme ve tanıtma rolüne vurgu yapılırken öğretmen rolü ifadesine de yer verildiği görülmektedir (Halloway, 1981; Pearce, 1982; Fine & Speer, 1985; Katz, 1985; Hughes, 1991; Ap & Wong, 2001; Manchini, 2001; Deniz, 2019; Köroğlu, 2013). Araştırma sonuçlarının kategorilerinden biri olan öğretmen kategorisinde rehberlerin doğa yürüyüşü liderliği alanlarında eğitim alan kişiler oldukları ortaya çıkmıştır. Bu sonuç Özoğul, İlbaş ve Akoğlan Kozak'ın (2016) turist rehberlerinin aslında birer rekreasyonel lider oldukları tespitiyle örtüşmektedir.

Diğer yandan bölgesel kalkınmada rehberlerin iş birliği içinde çalışarak ulusal ekonomiye katkı sağladığına ve destek olduğuna işaret edilmektedir (Erkol Bayram, 2019; Özkan, 2022a). Rehberlerin ekonomiye katkı sağlama rolüne ilişkin bulgu söz konusu araştırmaların bulgularıyla örtüşmektedir. Bu araştırmanın alt kategorileri ile benzerlik taşıyan diğer ifadeler gönüllü reklamcılar, lobi aracı, eğitilmiş, donanımlı, sektörün yüzü, ülkenin görünür yüzü, sevk ve idare eden, grubun sorunlarıyla ilgilenen, müşteri memnuniyetine önem veren, güvenlik unsuruna önem veren, güven aşılayan, kaygıları gideren ifadeleridir. Bu ifadelerle rehberlerin iş birliği geliştirmeye açık, iletişim ve empati becerileri yüksek, güvenlik konusunda duyarlılık gösteren, duygusal yönleri ve deneyimlerin hatırlanmasını değerli kılan yönlerine vurgu yapılmaktadır. Bu bulgular deneyimin hatırlanması konusunda rehber rolleri üzerinde yapılan araştırmaların bulguları (Güzel, 2007; Şahin, 2012) ile benzerlik göstermektedir.

Özetle, turist rehberliği mesleği ile ilgili kanunlarda ve yönetmeliklerde hükümet ve sektörün ortak kabulü ve desteği gereklidir. Ortaklaşa hareket edilerek etkili bir izleme sistemi yasal olarak uygulanmalı ve cezalara tabi tutulmalıdır. Bu araştırma tek bir doküman üzerinden betimsel analiz ile gerçekleştirilmiştir. Gelecekte yapılacak araştırmalarda turizmin tüm paydaşlarının ve turist rehberlerinin görüşlerinin derinlemesine incelendiği araştırmalar yürütülebilir. Son olarak, tek bir metin incelemesini kapsayan bu mevcut nitel çalışma, herhangi bir genelleme yapma niyeti olmadan bir pilot araştırma olarak literatüre katkıda bulunmayı amaçlamıştır.

Beyan

Makalenin tüm yazarları makale sürecine eşit katkıda bulunmuştur. Yazarların beyan edecekleri herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Ahipaşaoğlu, S. (2006). Turizmde rehberlik (2. Baskı). Gazi Kitabevi.
- Aktaş, S., & Batmaz, O. (2010). Efsanelerin turistik çekicilik üzerine etkileri: Profesyonel turist rehberlerine yönelik bir araştırma. *E- Journal of New World Science Academy*, 5(4), 367-395.
- Al Jahwari, D. S., Sirakaya-Turk, E., & Altintas, V. (2016). Evaluating communication competency of tour guides using a modified importance-performance analysis (Mıpa). *International Journal Of Contemporary Hospitality Management*, 28(1), 195-218.
- Andaç, F. (2018). *Turizm Hukuku* (6. Baskı). Detay Yayıncılık.
- Ap, J., & Wong, K. K. (2001). Case study on tour guiding: Professionalism, issues and problems. *Tourism Management*, 22(5), 551-563.

- Arat, T., & Bulut, H. Ç. (2019). Turist memnuniyetinde turist rehberlerinin rolü: Konya’da bir araştırma. *Turist Rehberliği Dergisi*, 2(1), 31-43.
- Arslantürk, Y. (2010). Yükseköğretim düzeyinde turist rehberliği eğitimi veren öğretim kurumlarında uygulanan eğitime yönelik öğrenci algılamaları. *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2(1), 63-78.
- Aslan, Z., & Büyükkuru, M. (2015). Türkiye’de turizm rehberliği eğitimi ve mevcut durum analizi. *I. Eurasia International Tourism Congress: Currennt Issues, Trends, And Indicators*, 28-30 Mayıs 2015, Konya, 62-72.
- Batman, O. (2003). Türkiye’deki profesyonel turist rehberlerinin mesleki sorunlarına yönelik bir araştırma. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, (2), 117-134.
- Batman, O., Yıldırğan, R., & Demirtaş, N. (2000). *Turizm Rehberliği* (2. Baskı). Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Beefink, K. (2011). *Tourists and Indigenous Tourguides: An Exploration of Roles, Relationships, and Intercultural Interactions*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. ABD: The Pennsylvania State Üniversitesi.
- Büyüktepe, H. S., Gökdemir, S., & Korkmaz, H. (2019). Turist rehberlerinin sorunları üzerine nitel bir araştırma: Çanakkale örneği. *Journal of Travel and Tourism Research*, 14(14), 94-117.
- Chilembwe, J. M., & Mweiwa, V. (2014). Tour guides: Are they tourism promoters and developers? Case study of Malawi. *International Journal of Research in Business Management*, 2(9), 29-46.
- Cohen, E. (1985). The tourist guide: The origins, structure and dynamics of a role. *Annals of Tourism Research*, 12(1), 5-29.
- Creswell, J. W. (2019). *Research Design: Qualitative, Qantitative, and Mixed Methods Approaches* (3. Edition). London: Sage Publications Inc.
- Çapar, G., & Yenipınar, U. (2017). Kültürel ve doğal mirasın sürdürülebilirliğinde turist rehberlerinin rolüne ilişkin turist algısı. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(38), 397-423.
- Çimrin, H. (1995). *Turizm ve Turist Rehberliğinin ABC’si*. Antalya: Akdeniz Kitabevi.
- Çokışler, N. (2023). Türkiye’de turist rehberliği mesleği: Tarihsel bir bakış açısı. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 34(3), 80-108.
- Çolakoğlu, O. E., Epik, F., & Efendi, E. (2007). *Tur Yönetimi ve Turist Rehberliği*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Dahles, H. (2002). The politics of tour guiding: Image management in Indonesia. *Annals of Tourism Research*, 29(3), 783-800.
- Değirmencioğlu, A. Ö. (2001). Türkiye’de turizm rehberliği eğitimi üzerine bir araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 189-196.
- Deniz, H. (2019). *Profesyonel Turist rehberlerinin kültürel mirasın korunmasındaki rolü: Türkiye’deki turist rehberleri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Batman: Batman Üniversitesi.
- Duman, N., & Mil, Z. (2008). Akademik görüş: Turist rehberliği ve eğitimi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 5(4), 1-6.

- Eker, N., & Zengin, B. (2016). Turist rehberliği eğitiminin değerlendirilmesi: Profesyonel turist rehberleri üzerine bir araştırma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 65-74.
- Erkol Bayram, G. (2019). Turist rehberleri bakış açısıyla ekoturizm: Algı, sorumluluk ve rollerin tespitine yönelik bir araştırma. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 6(1), 81-91.
- Evans, N. (1976). Tourism and cross cultural communication. *Annals of Tourism Reserach*, 3(4), 189-198.
- Fine, E. C., & Speer, J. H. (1985). Tour guide performances as sight secularization. *Annals of Tourism Research*, 12, 73-95.
- Gurung, G., Simmons, D., & Devlin, P. (1996). *The Evolving Role of Tourist Guides: The Nepali Experience*. In R. Butler and T. Hinch, (Eds.), *Tourism and indigenous peoples*, (pp. 107-128). London: International Thomson Business Press.
- Güzel, F. Ö. (2007). *Türkiye İmajının Geliştirilmesinde Profesyonel Turist Rehberlerinin Rolü* (Alman turistler üzerine bir araştırma). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi.
- Güzel, F. Ö., & Köroğlu, Ö. (2014). Turist rehberlerinin liderlik ve aracılık rollerinin tur deneyimine etkisi: Doğa turları üzerine bir araştırma. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(4), 939-960.
- Güzel, F. Ö., Türker, A., & Şahin, İ. (2014). Profesyonel turist rehberlerinin algıladıkları mesleki engelleri belirlemeye yönelik bir araştırma. *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 2(2), 179-180.
- Holloway, J. C. (1981). The guided tour a sociological approach. *Annals of Tourism Research*, 8(3), 377-402.
- Howard, J., Thwaites, R., & Smith, B. (2001). Investigating the roles of the indigenous tourguide. *The Journal of Tourism Studies*, 12(2), 32-39.
- Huang, S., Hsu, C., & Chan, A. (2010). Tour guide performance and tourist satisfaction: A study of the package tours in Shanghai. *Journal of Hospitality ve Tourism Research*, 34(3), 3-33.
- Hughes, K. (1991). Tourist satisfaction: A guided “cultural” tour in North Queensland. *Australian Psychologist*, 26(3), 166-17.
- İlhan, Y., & Soybalı, H. H. (2018). Turist Rehberlerinin mesleki sorunları üzerine bir araştırma. *Turist Rehberliği Dergisi*, 1(1), 13-23.
- İşler, B. D., & Güzel, F. Ö. (2014). Tur yönetiminde profesyonel turist rehberlerinin deneyimsel rolü: Alman turistlerin kültür turu satın alma davranışına yönelik bir değerlendirme. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1), 125-138.
- Jafari, J., Baretje, R., & Buhalis, D. (2000). *Encyclopedia of Tourism*. London: Routledge.
- Karacaoğlu, S., & Sert, A. N. (2018). turist rehberlerinin mesleki sorunları üzerine bir araştırma: Kapadokya örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(3), 81-99.
- Karamustafa, K., & Çeşmeci, N. (2006). Paket tur operasyonunda turist rehberlerinin karşılaştıkları yönetsel sorunlar üzerine bir araştırma. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 17(1), 70-86.

- Katz, S. (1985). The Israeli teacher-guide: The emergence and perpetuation of a role. *Annals of Tourism Research*, 12(1), 49-72.
- Kaya, B., & Ünlüönen, K. (2021). turist rehberlerinin kültürel miras aktarımında hikâye anlatıcılığının rolü. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 2166-2179.
- Köroğlu, Ö. (2013). Turist rehberlerinin iş yaşamındaki rolleri üzerine kavramsal bir değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 91-112.
- Köroğlu, Ö., Güzel, F. Ö., & Ünal, C. (2018). *Turist Rehberlerinin Rollerine Dayanan Metaforik Turist Algısı*. N. Hacıoğlu, C. Avcıkurt, A. Kılıç ve H. Ulusoy Yıldırım (Eds). Turist rehberliği üzerine güncel araştırmalar (ss. 307-326) içinde. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Köroğlu, Ö., Köroğlu, A., & Alper, B. (2012). Doğaya dayalı gerçekleştirilen turizm faaliyetleri içerisinde turist rehberlerinin rolleri üzerine bir inceleme. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), 131-139.
- Leclerc, D., & Martin, J. N. (2004). Tour guide communication competence: French, German and American tourists' perceptions. *International Journal of Intercultural Relations*, 28(3-4), 181-200.
- Lin, Y. C., Lin, M. L., & Chen, Y. C. (2017). How tour guides' professional competencies influence on service quality of tour guiding and tourist satisfaction: An exploratory research. *International Journal of Human Resource Studies*, 7(1), 1-19.
- Mak, A. H., Wong, K. K., & Chang, R. C. (2011). Critical issues affecting the service quality and professionalism of the tour guides in Hong Kong and Macau. *Tourism Management*, 32(6), 1442-1452.
- Mancini, M. (2001). *Conducting Tours* (3. Edition). United States: Delmar Thomson Learning.
- Medlick, S., & Lockwood, A. (2002). *Tourism and Hospitality in The 21st Century*. Perspectives and Thoughts on Tourguiding. Burlington: Elsevier Butterworth Heinemann.
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) (2010). *Ulusal Meslek Standardı Profesyonel Turist Rehberi* (16.07.2010 Tarihinde Resmi Gazetede Yayımlanan 27643 Sayılı Meslek Standardı Raporu).
- Moscardo, G. (1998). Interpretation and sustainable tourism: Functions, examples and principles. *The Journal of Tourism Studies*, 14(1), 112-123.
- Nedosugova, A. B., Khairullina, D. D., Baranova, E. A., Shugaeva, E. A., & Korotaeva, I. E. (2021). Teaching tourist guides foreign languages: Finding effective methods. *Revista Entrelinguas*, 7(4), 1-17.
- Özkan, B. İ. (2022a). Turizmin bölgesel kalkınmaya etkisinde profesyonel turist rehberlerinin rol ve sorumlulukları: Van örneği. *Journal of Academic Tourism Studies*, 3(1), 45-58.
- Özkan, B. İ. (2022b). Van ilinde yaşayan profesyonel turist rehberlerinin meslek sorunları. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 57, 1-18.
- Özoğul, T., İlbay, B., & Akoğlan Kozak, M. (2016). Rekreasyonel liderlerin ve turist rehberlerinin rolleri ve özellikleri üzerine kavramsal bir değerlendirme. *17. Ulusal Turizm Kongresi Akademi Sektör Buluşması*. 20-23 Ekim 2016 Muğla, 367-376.

- Pearce, P. L. (1982). *The Social Psychology of Tourist Behaviour* (1. Edition). United Kingdom: Pergamon Press.
- Pelit, E., & Gökçe, F. (2019). Turist rehberliğinde istihdam alanları ile ilgili sorunlar. *Turist Rehberliği Dergisi*, 2(1), 1-9.
- Pelit, E., & Katırcıoğlu, E. (2018). Turist rehberliği mesleğinde taraflar açısından yaşanan sorunlar üzerine bir değerlendirme. *Turist Rehberliği Dergisi (TURED)*, 1(2), 74-94.
- Pelit, E., Çoban, E., & Tomakin, B. N. (2023). Turist rehberliği eğitiminde yaşanan sorunlar üzerine bir değerlendirme. *Turist Rehberliği Dergisi*, 6(1), 52-80.
- Pond, K. L. (1993). *The Professional Guide: Dynamics of Tour Guiding*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Prakash, M., & Chowdhary, N. (2010). Tour guides: Roles, challenges and desired competences a review of literature. *International Journal of Hospitality ve Tourism Systems*, 3(1), 1-12.
- Randall, C., & Rollins, R. B. (2009). Visitor perceptions of the role of tourguides in natural areas. *Journal of Sustainable Tourism*, 17(3), 357-374.
- Reisinger, Y., & Steiner, C. (2006). Reconceptualising interpretation: The role of tour guides in authentic tourism. *Current Issues in Tourism*, 9(6), 481-498.
- Schmidt, C. J. (1979). The guided tour: Insulated adventure. *Urban Life*, 7(4), 441-467.
- Şahin, S. (2012). *Turist Rehberlerinin Kültürlerarası İletişim Yeterlilikleri: Alman, İngiliz ve Rus Turistlerin Algılamaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi.
- Şenol, F., & Aliyev, İ. (2015). Türkiye’de Rus turist pazarına hâkim tur acentelerinde istihdam edilen turist rehberleri üzerine bir inceleme. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8, 167-181.
- Taşkın, G. A., & Avcı, N. (2022). Turist rehberlerinin mesleği bırakma nedenleri. *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 134-155
- Temizkan, R., & Ergün, B. (2018). Türkiye’de turist rehberliği öğretiminin değerlendirilmesi. *Turist Rehberliği Dergisi*, 1(2), 95-104.
- Tosun, C., & Temizkan, R. (2004). Türkiye’nin dış tanıtımın ve ülke imajında turist rehberlerinin rolü. *I. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi* (pp.345-362). Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi. Balıkesir, Turkey. 15-17 Nisan 2004.
- Türker, A., Güzel, F. Ö. ve Türker, G. Ö. (2012). Turizm aktörü olarak profesyonel turist rehberlerinin Türkiye’deki rehberlik eğitim sistemine bakış açılarını belirlemeye yönelik bir odak grup çalışması. Turizm Eğitimi Konferansı-Tebliğler, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Türkiye Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi (2024). <https://www.mevzuat.gov.tr/Mevzuat?Mevzuatno=6326&mevzuattur=1&mevzuattertip=5> (Erişim Tarihi:10 Mart 2024)
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2024). <https://data.tuik.gov.tr/bulten/index?p=turizm-istatistikleri-iv.-ceyrek:-ekim---aralik,-2023->

- 53661#:~:Text=Turizm%20geliri%202023%20y%C4%B1%C4%B1nda%20bir,İse%20paket%20tur%20harca malar%C4%B1%20olu%C5%9fturdu. (Erişim Tarihi: 10 Mart 2024)
- Üngüren, E., Arslan, S., & Kaçmaz, Y. Y. (2015). Bir turist taciz türü olarak hanutçuluğun turistler üzerindeki etkisi. *Akdeniz İİBF Dergisi*, 15(32), 129-174.
- Van Den Berghe, P. L. (1980). Tourism as ethnic relations: A case study of Cuzco, Peru. *Ethnic and Racial Studies*, 3(4), 375-392.
- Wang, X. (2013). *Chinese Professional Tourguides' Perceptions of Roles and The Challenges to Fulfill Their Roles on Tourguiding Chinese Visitors in Southern California*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kaliforniya: California State University.
- Weiler, B., & Davis, D. (1993). An exploratory investigation in to the roles of the naturebased tour leaders. *Tourism Management*, 14(2), 91-98.
- Weiler, B., & Yu, X. (2007). Dimensions of cultural mediation in guiding Chinese tour groups: Implications for interpretation. *Tourism Recreation Research*, 32(3), 13-22.
- Yarcan, Ş. (2007). Profesyonel turist rehberliğinde mesleki etik üzerine kavramsal bir değerlendirme. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 18(1), 33-44.
- Yenipınar, U., & Zorkirişçi, A. (2013). Türkiye ve Avrupa Birliği ülkelerinde turist rehberliği eğitimi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 111-136.
- Yenipınar, U. Bak, E., & Çapar, G. (2014). Turist rehberliği kanununun, meslek örgütleri ve öğretim elemanlarının bakış açısı ile değerlendirilmesi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 87-114.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yök Meslek Atlası. <https://Yokatlas.Yok.Gov.Tr/Meslek-Onlisans.Php?B=39025> (Erişim Tarihi: 06.10.2024)
- Yu, X., Weiler, B., & Ham, S. (2002). Intercultural communication and madiation. A framework for analysing the intercultural competence of Chinese tour guides. *Journal of Vacation Marketing*, 8(1), 75-87.
- Yu, X., Weiler, B. ve Ham, S. (2004). Cultural mediation in guided tour experiences: A Case study of Australian guides of Chinese tour groups. *Department of Management Working Paper Series*, 44/04. (Erişim Tarihi: 06.03.2025) <http://www.buseco.monash.edu.au/mgt/research/working-papers/2004/wp44-04.pdf>.
- Zengin, B., Eker, N., & Bayram, G. E. (2017). Turist rehberliği meslek kanununun profesyonel turist rehberlerince değerlendirilmesi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 142-156.
- Zhang, H. Q., & Chow, I. (2004). Application of importance-performance model in tour guides' performance: Evidence from Mainland Chinese outbound visitors in Hong Kong. *Tourism Management*, 25(1), 81-91.

Review on the Amendment of the Tourist Guide Profession Law No. 6326

Bahadır İnanç ÖZKAN

Van Yüzüncü Yıl University, Tourism, Faculty of Tourism, Van/Türkiye

Ezgi BAYRAM ÖZ

Van Yüzüncü Yıl University, Tourism, Faculty of Tourism, Van/Türkiye

Tuğçe ÖZOĞUL BALYALI

Van Yüzüncü Yıl University, Tourism, Faculty of Tourism, Van/Türkiye

Extended Summary

Tourist guides act as a bridge between visitors and the destination. In fact, guides are the service personnel who influence the first impression and perspectives of tour services offered in a destination (Ap & Wong, 2001). Tourist guides are one of the most important components of a tourist's experience in a destination. Guides facilitate tourists in their tour experiences and help tourists create experiences. Tourist guides are the frontline staff who provide tourists with the 'real moment' and make the trip happen (Zhang & Chow, 2004). Tourist guides are also strategically important in influencing the length of stay in a destination area, the quality of the tourist experience and the economic benefits to the local community (Dahles, 2002).

Tourist guides are tour leaders, guides, interpreters, storytellers and mentors for tourists. It is emphasized that the professional competencies of tourist guides have a significant impact on tourist satisfaction and service quality (Lin, Lin & Chen, 2017). Therefore, guides' professional competencies can positively or negatively affect tourists' experiences, including their memories of a destination (Al Jahwari, Sırakaya Türk & Altıntaş, 2016; Mak, Wong & Chang, 2011). It is emphasized that tourist guides should have good and accurate knowledge of the tourism product, good interpersonal communication skills including proficiency in various languages, and the ability and willingness to provide quality service standards (Chilembwe & Mweiwa, 2014). At the same time, the ability of a tourist guide to provide a quality service can be related to the local community, the values of the country or the destination visited, cultural heritage elements, and the foreign language in which he/she provides services (Nedosugova, Khairullina, Baranova, Shugaeva & Korotaeva 2021).

The importance of tourist guides for tourists visiting a destination to have a quality tourism experience cannot be ignored. Therefore, in the competition between destinations, it is becoming increasingly important for tourism managers and organizations to facilitate guides to fulfill their role. This can be achieved by creating a working environment that helps guides to perform well (Prakash & Chowdhary, 2010). At the same time, the commitment and support of all stakeholders, the government, the tourism industry, employers and guides, is important in achieving excellence in cultural interpretation and mediation (Yu, Weiler & Ham 2004).

It is important to understand that tourist guides play an important role in the tourist experience in a destination. Based on this importance, the functioning of the tourist guide profession is regulated by law in the world and in Turkey. In Turkey, the final rules for tourist guides were governed by the Tourist Guiding Profession Law No. 6326, which came into force in 2012. However, some articles of the law were amended in February 2024. These amendments were discussed by all tourism stakeholders and became an agenda in the relevant public opinion. From

this point of view, the aim of the research is to determine how MPs or politicians perceive the tourist guiding profession in the commission where the law proposal on the amendment of the Tourist Guiding Profession Law No. 6326 was made. The relevant document was analyzed and evaluations were presented regarding the opinions shared. This document is an important policy document/policy text for both tourist guides and tourism stakeholders. An in-depth analysis of this document will contribute to making it more understandable for all stakeholders of tourism.